

MÜSLÜMANLARIN BASIN VE YAYIN FAALİYETLERİ ÖNEM VE SORUMLULUKLAR

el-Hamdülillahi rabbilâlemîn hamden kesîran tayyiben mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn. Vessalâtü vesselâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihî ve sahibihî ve men tebi'ahû bi-ihsânin ile yevmi'd-dîn.

Hassan b. Sâbit hem Resûlullah'ı methedici sözler hem İslâm'ı müdafaa edici sözler düzenlemiş şiir olarak. Sonra Kâb b. Mâlik el-Ensârî hatırlı, itibarlı, güzel söz söyleyen kimse. Sonra daha başka kimseler de hakkı söylüyorlardı. Ve hatta Kur'ân-ı Kerîm'de sûrelerden birisi de nedir?

Şu'arâ sûresi. Orada şairlerin ne kadar abartıcı ne kadar yalan ve hayal şeyler söyledikleri, nasıl günahları işledikleri anlatılıyor. Ve onların bu kötü hallerinden dolayı Allah'ın kahrına uğrayacağı belirtiliyor bu sûrede.

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ
كَثِيرًا وَأَنْتَصَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ
ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ¹

İlle'llezîne âmenû. Şairlerin mü'min olanları hariç.

Ve 'amilü's-sâlihâti. Ve ibadetlerini yapıp, amel-i salihleri işleyen, namaz kılan, oruç tutan, hayır yapan, dürüst olanları;

İlle'llezîne âmenû ve amilü's-sâlihâti ve zekeru'llahe kesîran ve'ntesarû min ba'di mâ zulimû. Karşı taraftan hücumla maruz kalıp da zulme, haksızlığa uğradıkları zaman yardım edenler. Birbirlerine, müslümanlara yardım eder. Yani şiiriyle İslâm'ı ve müslümanları savunanlar müstesna diye bitiyor sûrenin sonu.

Peygamber Efendimiz onların ne olduğunu elbet çok iyi biliyor.

“Verin mallarınızdan.” Memnun edin. Sizinle uğraşmasınlar. Haysiyetlerinizi, onurlarınızı koruyun, buyuruyor.

¹ 26/ Şu'arâ, 227

Bu devrin böyle bu hadîs-i şerîfte anlatılan durumda olanları kimlerdir?

a. Müslümanların Basın Yayın Organlarına Önem Vermesi Gerekir

Gazetelerin yazarlarıdır. O halde müslümanların basına, yayına, dergiye, kitap, gazete, radyo ve televizyona, görüntülü tanıtımlara, açıklamalara çok büyük önem vermesi lazım. Bugün dünyanın zengin ve büyük ülkeleri, başka ülkeleri basın yoluyla idare ediyorlar, yönlendiriyorlar.

Ve her ülkenin en meşhur, en güçlü gazetelerine bakıyorsunuz, onların emrinde. Kuruyorlar. Olmayan yerde de kuruyorlar. Her yerde bakıyorsunuz, suyun üstündeki taha gibi en yukarda onlar. Her yerde. Büyük desteklerle, büyük paralarla siz böyle zirveye tırmana tırmana çıkıyorsunuz. Dağcılar gibi.

Kancalarla, iplerle tutunarak, korkarak çıkıyorsunuz. Onlar helikopterle tam tepeye oturuyorlar. Sizden önce. Çok önemli. Onun için müslümanların basın ve yayına, eğitim ve öğretim faaliyetlerine şimdikinin yüz katı önem vermesi lazım. O kadar önem vermesi

lazım ki o piyasayı müslümanların doldurması lazım.

Başkasına yer kalmamalı. İzdihamdan birisi gelmek istese yer bulamamalı. O kadar yazı, yayın vesaireyi her çeşidiyle. Her türü ile. Sesli, görüntülü, süreli veyahut kitap veya broşür. Veya konferans, konuşma, toplantı vesaire tarzında. Hatta tek başına kaldığı zaman bile kendi ailesi ve çocuklarına. Akrabasına ve iş arkadaşlarına. İş çevresinde.

Benim hoşuma giden misallerdendir. Çok servis şoförü gördük. Çocukları toplarlar. Sabahleyin okula götürürler. Ondan sonrada mektepten eve getirirler. Okuldan değil, mektepten. Okulu yanlış söyledim, düzeltiyorum. Mektep. Gazeteyi de düzeltiyorum cerîde. Çocuk 7.30'da aşağı iner. Ama okul mektep 8.30'da başlar.

Bir saat ne yapıyor bu çocuk?

Arabada.

O komşuya gidiyor. Bu komşuya gidiyor. O çocuğu topluyor. Bu çocuğu topluyor. Bir saatte mektebin kapısına geliyor. Ondan sonra da çocuklar içerde.

İçeri girdiler mi, bir gürültü. Minibüsün veya otobüsün içinde. Kulakları patlar insanın. Birisi ötekisinin kafasına çantayı indirir. Ötekisi 'ah' diye bağırır. Berikisi onu kovalar. Çocukların hâli. Ele avuca sığmazlar. Fıkır fıkır Alibeyköy'ünün sütlü mısır tenceresi, kazanı gibi kaynarlar.

Ne yapıyormuş?

Ne yapıyormuşsa yapıyormuş. Bu gidip gelmelerde, mektebe çocuklara getirmede götürmede bütün çocuklara bütün namaz sûrelerini ezberletmiş. Bak şoföre.

Gördünüz mü? Hiç tahmin eder miydiniz?

Biz çocuğumuzu mahallenin camisinde hocaya gönderiyoruz da yine öğrenemeden geliyor. Sonbahar oluyor. Çocuklar yine öğrenemeden geliyor diyorlar, bazıları. Bak, bu okula gidip gelirken çocuklara bütün namaz sûrelerini öğretmiş. Çocuklar anasını babasını geçiyor.

Neden?

Arabayı kullanan şoför şuurlu müslüman. Zamanı boşa geçirmiyor. Başı da dinç oluyor.

Çocukların bağırtısını mı dinlesin. Yoksa onlara hayırlı bir şey okutup sevap mı kazansın?

Hangisi daha güzel?

Demek ki bir arabanın sürücüsü bile isterse ömür boyu sevap kazanmasına, sayısız mükâfât, sevap kazanmasına sebep olacak işler yapabilir. Hem de meşakkatli bir ortamda çalıştığı halde. Sabahleyin yollar sıkışıktır. Seyr-ü sefer. Yani sizin trafik dediğiniz. Seyr ü sefer. Sıkışıktır. Yolların bir derdi vardır.

Arabanın içindeki çocukların da bir derdi, binbir derdi vardır. Şamatası, gürültüsü vardır. Adamın da evinde barkında çeşitli sıkıntıları vardır ama bak nasıl hallediyor. Bu bizim için bir ibrettir. Bir kıssadır. Hissemizi alalım.

İsterse bir müslüman her yerde İslâm'a fayda sağlayabilir. İstemediği zaman da vakitler, günler, aylar, yıllar, ömürler, asırlar ziyan oluyor. Kalkınma savaşına bizden sonra başlayan milletler, bizi geçtiler.

Bizden çok geride olan ülkeler şimdi millî gelirlerini bizden çok daha ileri duruma ge-

tirdiler. Çünkü yavaş gideni geçiyorlar. Geride olmak mühim değil.

Amerikalılar ilk Japonya'ya gittikleri zaman çok ilkel bir toplumla karşılaşmışlardı. Kapalı bir toplumla. Ama şimdi Amerika'yı içinden fethedecek çok kuvvetli bir rakip durumunda.

Atom bombası olmasaydı Amerika'ya da pabuç bırakmazdı. O kadar da inatçı insanlar. Ben Amerika'ya gittiğim zaman üç beş sene önce. Orada bir kitap gösterdiler bana, baş parmak kalınlığında. Yazar bir iktisatçı. Yani ekonomist. Japonya, Amerika'yı içinden istila ediyor, diye şirketlerin hisseleri ve kârları ve büyüklüklerini çizelgelerle, grafiklerle ortaya koymuş.

Amerika elden gidiyor. Amerika yeniliyor Japonya'ya, diyor. Şimdi bakıyoruz Amerika'nın çok büyük geliri var ama kimlerin geliri var, hangi şirketlerin? Hangi şirketler kâr ediyor, buyurun bakın bakalım.

Ben Avustralya'nın hiçbir şehrinde Japon firmalarının en küçük köylerde bile olmadığını hatırlamıyorum. Nereye gittiysem Toyota, Nissan, Mazda, bilmem ne. Hepsinin

bayisi var. Hangi şehre ve kasabaya gittiysek en güzel yerler Avustralya içlerinde.

Asya ülkeleri avuçlarının içlerinde. Türkiye öyle. Arap ülkeleri öyle. Bilmem Avrupa, Amerika.

Avrupa'ya bile mal satıyorlar. Öyle bir fiyat koyuyor ki mecburen alıyor. Kendi sanayiini korumak istiyor ama çok cazip fiyatlarla satıyor. Onun için gözümüzü açmamız lazım.

Ben ne yapabilirim, demeyin. Sen kendi yapabildiğini yaparsan. Herkes kendi yapabildiğini yaparsa dünyanın en ileri ülkesi oluruz. Sen kendin ne yapacağını düşün.

Tercüme ediyorum siz anlayın diye. Olaylarını televizyondan yani ona bir isim aradık bir şeyler bulduk, sınıldı. Radyonun adı ünaldı. Televizyonun adı sınıldı. Sın, şekil demekmiş. Şekilleri alan şey. Ben başka şeyler de düşündüm ama *sınıldı* kullanılıyormuş Kazakistan'da filan.

Sınıldılara filan bakıyorum. Siyaset konusunda dünyanın büyük meselelerine. Çaresiz gibi görünen meselelerde çareler aklıma geliyor. Hem de tek başıma. Sırf benim yap-

bileceğim çareler aklıma geliyor. Nasıl halledilir denilen şeylere.

Herkes düşünürse her şeyin öyle çaresi bulunur ki. Her müslüman bir bardak suyu doldursa dökse düşmanları sel alır götürür diyor, birisi. Çünkü milyarlarca müslüman var. Bizim bilmediğimiz kadar çok. Ve bizim bilmediğimiz kadar yaygın. Bilmiyoruz.

Ben gittikçe öğreniyorum. O kadar Vietnam harbi oldu bitti. Ben Vietnam'da müslümanların olduğunu bilmiyordum. Singapur'a gitmeden önce Singapur'da müslüman olacağını düşünmüyordum. Tarihini filan biraz okuyorum da mâzîsini biliyorum, oraya Avrupalılar gitmeden önce nasıl olduğunu. Ama Singapur'a indim, gördüm. Mermerden yapılmış minberleri, mihraplı çok eski camileri filan var. Müslümanlar çok önceden gitmiş oralara. Bizim haberimiz yok. Bizim dünyadan haberimiz yok. Kapalı toplum.

Ne demek?

Gözü ve kafası çevrelenmiş demek. Dünyadan haberimiz yok. Gittiğin zaman görüyorsun. Brezilya'da bile var. Hiç ummadığın yerlerde... Orta Amerika'da bile var. Hem de

büyük miktarlarda. Orta Amerika'da çok müslüman var.

Hem de Kristof Kolomb'tan beş asır önce. Yalan söylemiyorum, yanlış söylemiyorum. Tarih kitaplarında yazılı. Beş asır önce Amerika'ya gitmişler. Biz okumadığımız için, Amerika'yı Kristof Kolomb fethetti sanıyoruz. Kristof Kolomb, Amerika'ya gidenleri gelenleri bildiği için kralı sıkıştırma sıkıştırma oraya seyahat iznini öyle aldı.

Hicrî ikinci, üçüncü asırda Afrika'nın Sudan tarafından Atlas Okyanusu'na kadar bir tek imparatorluk vardı.

Haberiniz var mı?

Yok. Çünkü okumuyoruz, bilmiyoruz. Çünkü saklanıyor. Ve bu imparatorun çocuğu 200 gemiyle tarih kitaplarının yazdığına göre denizin içindeki akıntılardan, nehirlerden gidiyor. Denizin içindeki nehirlerden faydalanarak yani akıntılardan faydalanarak öbür kıtaya gittiler ve geri döndü, diyor.

Ve bunların, İslâm coğrafyacılarının Amerika'ya gittiğini bilince Avrupalılar oraya gitmeye başladılar. Ve oraya giden Avrupalı-

lar orada Arap paralarının tedâvülde olduğunu gördüler.

Ve Amerika'ya gittiğim zaman ben aldığım bir takım kitaplardan okudum ki Amerika'nın bilmem hangi nehrinin vadilerinde yapılan kazılarda Kristof Kolomb'tan çok önce oralara gelmiş olan insanların izleri bulunuyor.

Müslümanların kalıntıları, izleri bulunuyor. Okumuyoruz. Her şeyi düşmanımızın ağzından, rakibimizin ağzından dinliyoruz. O da istediğini saklıyor. İsteddiğini yalan dolan kıvırttırıyor. Ters gösterip öyle [inandırıyor.] Her şeyi ters gösteriyor.

Ukrayna devleti bizim balıkçımızı kovalamış, hücum botu. Öldürmüş Karadeniz'de. Ondan sonra bir de tazminat istiyormuş Türkiye'den. Dünya hop oturup, hop kalkıyor idam kalksın diye.

Bir balıkçı. Gelmiş. Çevir hücum botla; götür, el koy. Yani adam öldürmeyi ortadan kaldırmaya çalışıyor Avrupa. İmza atmış, bilmem Helsinki toplantılara. Ama orada bir gariban balıkçı hanımı, çocuğunu eline almış. Bu akşam gördüm televizyonda.

Yüreğim yanık. Yanık da yani yüreğinde yangın olan insan, hararetli konuşur. Hararetim ondan. O kadıncağzın kocası ölen. O ‘babam nerde’ diye soran çocukcağzın da babası.

Ne yapmaya gitti?

Geçinmeye gitti. Balık tutmaya gitti, Karadeniz’e. Ukrayna sahillerine ya yanaştı ya da açık denizde giderken yaptı. Ne olduğunu bilmiyoruz ama olmaz. Hop oturup hop kalkması lazım herkesin. Denizde balık tutuyor diye adam öldürülmez.

Ne yapılır?

“Sen benim hudutlarıma girdin. Hudutlarımı işgale ettin.” filan denilir olsa olsa. Medeniyet bunu gerektirir. Çoluk çocuğa ateş edilmez. İsrail’in yaptıklarını görüyorsunuz, televizyonlarda.

Bunlar hep neden?

Bizim bilmediğimizden, cahilliğimizden, düşünmediğimizden, birleşmediğimizden, kusurumuzdan. Hep bizim kusurumuzdan.

İkinci hadîs-i şerîf. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* buyuruyor ki:

Ahmed b. Hanbel *rahmetullahi aleyh* mezhep imamı büyük hadis âlimi. Hz. Aişe Sıddıka validemizden bu hadis-i şerifi kaydetmiş. Hz. Aişe anamız Peygamber Efendimiz'den duymuş tabiki. Şöyle anlatmış olayı:

ذَٰكَ مَحْضُ الْإِيمَانِ. حَمَّ عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: شَكَّوْا إِلَيَّ
رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا يَجِدُونَ مِنْ
الْوَسْوَسَةِ. قَالَ: ... فَذَكَرَهُ

Sahabeden bazıları Peygamber Efendimiz'e içlerindeki vesveseyi şikâyet ettiler. “Yâ Resûlallah, vesveselerin hücumuna uğruyoruz. İçimizde tereddütler hâsıl oluyor. Vesvese duyuyoruz.” dediler. Bakın, cevap ne kadar ilginç. Ne kadar ilgi çekici. Enteresan değil. İlginç. İlgi çekici. Merak uyandırıcı.

Zâke mahdu'l-îmâni. Bu imanın ta kendisi, dedi.

Görüyor musun tarifi?

Çünkü kâfire vesvesesi olmaz ki. Kâfir burnunun doğrultusunda dümdüz gider. Buffalo öküzü gibi. Dümdüz gider. Yeri titrete titrete gider. Mü'min, imanından dolayı acaba

bu böyle mi, şu şöyle mi diye içindeki duyguların heyecanı imanından dolayı. Yani korkmayın ya. Bu imandan.

Madem ki acaba şu günah mı, acaba hata mı ettim, bilmem ne diyorsun. O zaman demek ki imandan oluyor. Korkma. Mü'minsin, elhamdülillah. Başka ölçüler de veriyor, Peygamber Efendimiz bizim mü'minliğimizin belgesi olarak. Diyor ki:

إِذَا سَرَّتْكَ حَسَنَتُكَ، وَسَاءَتْكَ سَيِّئَتُكَ فَأَنْتَ

مُؤْمِنٌ

Yaptığın iyilik seni sevindiriyor mu?

Sevindiriyor.

İyilik yaptım mı hafifliyorum. Havada uçacak gibi oluyorum. Neredeyse bulutlara başım değecek. Nerdeyse kuşları kanadından yakalayacağım. O kadar rahat ediyorum, oh. Bir iyilik yaptım diye. Oh, ne rahatlık. Ha, yaptığın iyilik seni sevindiriyorsa;

Ve sâetke seyyietüke. Yaptığın kötülükten dolayı üzülüyorsan, ya ben bu işi niye yaptım ya.

Yakıştır mı bir müslümana?

Yine benim şu zalim nefsim, nasıl aldattı bak! Yine sabah namazına kalkamadım, tuh. İşte yatakta bir gözümü kapatayım, birisi açık. Biraz dinleneyim derken uyumuş kalmışım tüh! Teheccüde kalkamadım, bilmem ne filan. Yapamadığı iyilikten üzülüyor. Yaptığı iyilikten seviniyor. Yaptığı kötülükten üzülüyor.

Bu neden?

Bu mü'min olduğundan. Mü'minin hali böyledir. Mümin yaptığı iyiliğe sevinir. Çünkü imanı var. Çünkü iyiliğin fayda vereceğini bilir. Allah tarafından sevileceğini ve mükâfât kazandıracağını bilir. Kötülüğün de zararlı olduğunu bilir. İmandan bu da.

Vesvese de öyle. Tabii herhalde vesveselerin türleri var. Peygamber Efendimiz'e anlatılan türlerine Peygamber Efendimiz "Bu doğrudan doğruya imandan." demiş. Yani bu tereddütlerin, bu endişelerin, vesveselerin bu imanın ta kendisi demiş, onlara.

b. Şeytanın Vesveseleri

Ama bazen de başka türlü vesveseler var. O da aklıma gelmişken hatırlatayım. Abdest alıyor. Sen de bakıyorsun. Ya şu adam abdest almaya başladı. İyi. Yüzünü bir yıkıyor. Bir daha yıkıyor. Bir daha yıkıyor. Bir daha yıkıyor. Sen uzaktan sıkılmaya başlıyorsun. Sonra kollarını yıkamaya başlıyor. Bir ayağını kaldırıyor, tam yıkıyor. Ondan sonra indiriyor; ayağını, yüzünü tekrar yıkamaya başlıyor. Tekrar ellerini yıkıyor. Sonra tekrar başa geçiyor.

Ne oluyor sana?

Bir ton su harcadın. Deminden beri şar, şar, şar. Hem de bir türlü şu abdesti tamamlayamadın. Yatsının vakti geliyor. Akşamı hala kılacaksın, abdest alıp da.

Ne oluyor sana?

Yani affedersiniz söylemek ayıp ama sanki abdestim kaçıyor gibi geliyor. Kaçıyor gibi geliyor, yok. Şeytan yapıyor onu. Almadın abdesti. Olmadı. Kolunu ovuşturuyor, ovuşturuyor, ovuşturuyor.

Niye bu kadar çok ovuřturuyorsun? Üçten fazlası doğru değil. Fazla miktarda olunca mekruh.

Niye böyle yapıyorsun?

Acaba bazı yerlerine su gitmemiř midir?

Kılın dibi biraz kuru mu kaldı?

Kalmaz. Bunu şeytan yaptırıyor. Yani ibadeti geciktirmek için yapıyor. Sonra ibadetten bıktırmak için yapıyor. Yani bir abdest almak bir sorun haline gelecek. Sonra da caydırtacak. Oradan kademe kademe aldatmak istiyor.

Öyle vesveseler ayıp. Birisi böyle çok çok abdest alıyordu da alırken yarıda tekrar yine başa başlıyordu Peygamber Efendimiz dedi ki:

“Niye böyle yapıyorsun?”

Hadîs-i şerîflerde var. Dedi ki: “Yâ Resûlallah abdestim kaçıyor gibi geldi.” Yani yellenmek dediğimiz olay, gaz çıkıyor gibi. Öyle geliveriyor.

Tam böyle abdest alırken sanki kaçmış gibi geliyor. Bir kıpırtı olmuş gibi oluyor. Gaz çıkma yerinde.

Gaz da demeyeceğiz ne?

Hava. Gaz, batıdan gelme. Gaz değil.

Sanki bir yellenme derler de Türkçe'si yellenme. Yel değil mi?

Rüzgâr. Yellenmek. Yellenmek deyince herkes anlıyor.

Gaz ne demek?

Güya kibar. Sanki otomobil diyecek yerde ütümübil deyince kibar mı oluyor insan? Ne olacak. Dedi ki, yelleniyorum gibi geliyor, bir kıpırtı oluyor gibi. Peygamber efendimiz dedi ki: "Öyle gibi geliyorsa o şeytandandır." Tam da emin değil ama öyle gibi. Ya sesi çıkarsa sesinden ya da kokusu olursa kokusundan anlarsın yellenmedir diye. Abdestin bozulur.

Yoksa öyle kıpırdamaktan abdest bozulmaz. Abdestin var senin, dedi. Bazen şeytan takar kafaya. Senin bu namazın olmadı, bir daha kıl.

Esselamu aleykum ve rahmetullah esse-lamu aleykum ve rahmetullah.

Niyet ettim öğle namazını. Allahu ekber.
Biraz sonra şeytan yine, yine olmadı.

*Esselamu aleykum verahmetullah. Esse-
lamu aleykum ve rahmetullah.*

Yeniden. Şeytan kancayı takıyor. Kafayı
bozdurtacak adamcağıza.

Ne olacak?

Ya iki rekât mı kıldydım? Oturacak mıy-
dım? Kalkacak mıydım?

Hangisi daha kuvvetli geliyorsa onu yap,
bitir şunu. Kuvvetli kanaatine göre hareket
et. Öyle tereddütte durma. Onunda tavsiye-
sini Peygamber Efendimiz veriyor.

Ama ben acaba mü'min miyim?

Çok kusurluyum. Acaba Allah beni affe-
decek mi? Namazları da kılıyoruz, oruçları da
tutuyoruz. Zekât da veriyoruz ama. Halis
imandan bu. Yani kendisine güvenemiyor,
emin değil filan. Vesvesenin demek ki çeşit-
leri var.

Peygamber Efendimiz hadîs-i şerîflerde
anlattığına göre oradan onu çıkartıyoruz.
Ama insanın böyle bazı vesveseler duyması,

işî titizlendirmesinden olduğundan doğrudan doğruya imanın kuvvetini gösterir, dedi Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz.

Üçüncü hadis-i şerif:

ذَٰكَ مِنَ الشَّيْطَانِ. فَإِذَا رَأَىٰ أَحَدُكُمْ رُؤْيَا كَرِهَهَا، فَلَا يَقْضُهَا عَلَىٰ أَحَدٍ، وَلَيْسْتَ عِذُّ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ. حَم م
عَنْ جَابِرٍ قَالَ: إِنَّ رَجُلًا قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنِّي رَأَيْتُ
فِي الْمَنَامِ أَنَّ رَأْسِي قُطِعَ، فَهُوَ يَتَجَحَّدُ وَأَنَا أَتَّبِعُهُ.
قَالَ:...

Peygamber Efendimiz bu sonuncu hadîs-i şerifte birisi kendisine bir rüya anlatınca bu rüya şeytandandır, dedi. Adamın birisi, adam mü'min. Mübarek adam. Öyle sıradan, tahkir için söylenmiş bir söz değil.

Peygamber Efendimiz'in ahabından bir mübarek zât. Bir kişi. Hepsi mübarek. Dedi ki bir kişi: “Yâ Resûlallah, ben rüyamda gördüm ki benim başım kopmuş. Kesilmiş, koparılmış kafam. Ve yuvarlanıyor. Kopmuş, yerde yuvarlanıyor.”

Ve ene etbe'uhû. Ben de onun peşinden koşuyorum. Onun arkasından gidiyorum, diye böyle rüyasını anlattı. Ne demek böyle, kafam kesilmiş? Yere düşmüş. Yuvarlanıyor. Ben de onun arkasından koşuyorum. Rüyanın tabirini öğrenmek istiyor Peygamber Efendimiz'den. Peygamber Efendimiz dedi ki: "Bu şeytandandır."

Feizareadeküm. Sizden biriniz:

Kerihahâ. Hoş görmediği, canını sıkan bir rüya gördüğü zaman;

Fe-lâ yekussuhâ 'alâ ehadin. Kimseye bu beğenmediği rüyayı anlatmasın.

Ve'l-yestaiz bi'l-lahi mine'ş-şeytâni. Şeytandan Allah'a sığınsın. Böyle hoşlanılmayan rüyaları şeytan göstertir, insana.

Neden?

Mü'mini üzme için. Üzme için yapar. Kızdığı için, âdemoğlunu kıskandığı için, yapar. Ve bu hadîs-i şerîf olabilir. Başka bir ravi tarafından rivayet edilmiş aynı olay da olabilir. Başka olay da olabilir. Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:

“Sen o başının arkasından gidiyorduyusan, başın orda olduğuna göre nerden gördün?” demiş.

Hangi gözle gördün?

Göz başta. O yuvarlanıyor. Sen nerden gördün?

Şeytan aldatıyor, demiş. Şeytan böylece bazen kötü rüya gösterir. Bu rüyalarda bize çok sorulduğu için bu da böyle bilgi olsun, diye bu arada anlattım.

Böyle kötü rüya gördüğü zaman ne yapacak kişi?

Kimseye anlatmayacak. Kötü rüya anlatılmaz.

Ne yapacak? Kötü rüyayı anlatmayacak ne yapacak kişi?

Allah’a sığınacak, şeytandan. Şeytanın şerrinden, Allah’a sığınırım, diyecek. Rüyaların çeşitleri vardır, muhterem kardeşlerim. Rüya önemli bir olaydır. Çok önemli bir olaydır. Çok anlamlı bir olaydır. Kaynakları bakımından rüyanın bir kısmı şeytanîdir. Şeytan üzecek, rüya gösterttirir. Etki yapar. İnsanın hayal gücü de üzecek rüya gösterttirir. Şey-

tandandır bazen. Düş azması vesaire falan şeytandan. Nefisten de rüya olur. İşte şehvetli rüya görmek vesaire filan. Sonra meleklerden Rahmanî rüya olur.

Bir kısmı vücudun sıkıntılarından dolayı, insan beyninde meydana gelen etkilerden dolayı olur. Mesela aç tavuk rüyasında yem görür. Adamın abdesti sıkışmıştır, yüz numara arar rüyada. İhtiyaç öyle gösterttiriyor. Yani bedenî ihtiyaçlardan olur.

Bazen de bir manevî hakikatin haberi olur. Mesaj. Yani haberi olur, bazen. Tabii bunların çeşitlerini bilmesi lazım rüyayı tabir edecek kimsenin. Ona göre tabir etmesi lazım. Bilmeyen insan yanlış mana çıkartabilir. Güzel bir rüyayı, yanlış yorumlayabilir. Güzel bir rüyadan yanlış bir sonuç çıkartabilir. Bilmediği için.

Hâlbuki o güzel. Ne güzel maşaallah, iyi ki onu görmüşsün. Güzel rüyadan yanlış sonuç çıkartabilir. Onun için rüyayı bilmeyen kimseye anlatmak doğru değildir. Her yerde de açıkta da anlatmak doğru değildir. Ancak arif, kâmil bir insana anlatmak uygun olur.

O rüyanın çeşitlerini iyi bilir. İyi bilen bir insan olursa iyi bilir doğru cevaplandırabilir. Bu konularda pek çok tarihten, Kur'an-ı Kerîm'den ve hadîs-i şerîften misaller var. Ama artık aşağı yukarı sizin de meraklı olduğunuz, bildiğiniz konudur.

Belki çoğunuzun kütüphanesinde de Büyük Rüya Tabirleri kitabı filan diye böyle kitaplar da vardır. Dua mecmuaları gibi. Onun için ben sözü fazla uzatmıyorum ama bazı rüyalar şeytandandır.

c. Yusuf Aleyhisselamın Rüyası

Bazıları nefisten vücuttandır. Bazıları rahmanîdir. Bazıları ilahî bir haberdir. Mesela Yusuf *aleyhisselam* küçükken kendisini, babasını ve kardeşlerini gördü rüyada.

Rüyasını anlattı. Dedi ki: “Babacığım, ben on bir tane yıldız görüyorum. Ondan sonra ayı, güneşi ve yıldızları görüyorum. Bakıyorum, bana secde ediyorlar.”

Yakup *aleyhisselam* dedi ki: “Aman evladım, bu rüyanı kardeşlerine anlatma.”

Aradan yıllar yıllar geçti. Sonra Yusuf *aleyhisselam* satıldı. Mısır'a gitti. Orada yük-

seldi. Çok yüksek mevkilere geldi. Sonra kardeşlerini ve babasını Mısır'a getirdi. Babasının gözü görmez olmuştu. Gömleği gönderdi. Yakup *aleyhisselam* gömleği gözüne sürünce görmez gözü görmeye başladı. Hepsi hicret ettiler, geldiler *Yusuf aleyhisselamın* yanına. O zamanın âdeti, hürmet öyle gösteriliyordu. Hepsi sarayda. İtibarlı vezir *Yusuf aleyhisselam*. Önünde secde ettiler. *Yusuf aleyhisselam* dedi ki o zaman:

“Babacığım, işte küçükken gördüğüm rüya bu.” dedi. Bak gerçeği görmüş, olduğu gibi. Ta, küçükkenki çocukkenki gördüğü rüya seneler seneler sonra gerçekleşti. Demek ki ay ve güneş anne ve babasıymış. On bir tane yıldız da kardeşleriymiş. Kendisine secde etmeleri onu gösteriyor. Bazen rüya ilerideki mühim bir gerçeğin habercisi olur. Aişe validemiz *radiyallahu anhanın* babası Ebû Bekr-i Sıdd'ik Efendimiz. Çok güzel rüya tabir ederdi, *radiyallahu anh*.

“Babacığım bir rüya gördüm ben, bugün.” dedi.

Ne gördün kızım?

“Üç tane ay. Gökten geldiler, benim odama. Yere girdiler, dedi.”

Ebû Bekr-i Sıddîk dedi ki: “Evladım, senin şu odana ileride üç kişi gömülecek. Defnolunacak. Ama öyle üç kişi ki onlar yeryüzünün en şerefli insanlarıdır, dedi. Yıllar yıllar geçti aradan. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz irtihâl-i dâr-ı bekâ eyledi. Tam Hz. Aişe validemizin odasında oldu vefatı.

Peygamberler nerede vefat ederse başka yere taşınmazlar, oraya gömülürler, diye Peygamber Efendimiz’i Hz. Aişe validemizin hücresi yani odasına defnettiler. Üzüntülü, ağlamaklı bir olay tabii. Ayrılık zor. Ebû Bekr-i Sıddîk kızı Aişe validemizin yanına geldi. Kızım dedi:

“Hani sen bir zamanlar bir rüya görmüştün ya. Üç tane ay görmüştün, senin odana geliyorlardı. İşte dedi senin kamerlerinin, aylarının birincisi bu. Bu ötekilerin de, üç tanenin en hayırlısı.” dedi. Daha iki kişinin daha oraya gömüleceğini de işaret etti.

Onlar kimler?

Ebû Bekr-i Sıddîk kendisi. Belki de rüyayı tabir ederken o da biliyordu.

Ondan sonraki kim?

Ömerü'l Fâruk. İşte bazen rüyalar böyle olur. Ben âciz, nâçiz kardeşiniz daha hiçbir şeyden habersiz, daha böyle okul öğrencisiyken bazen rüyamda görürdüm bir şey.

Ertesi gün okulda o olurdu. Aynen olurdu. Yani şunu anlatmak istiyorum ki rüya hakkında bilginiz sağlam olsun. Rüya bazen istikbale ait bir gerçek bilginin habercisidir.

Bunu niye bastırarak söylüyorum?

Rüya tek cins değildir. Rüyayı bazıları sanıyor ki geceleyin uyuduğu, gevşediği zaman insanın alt şuuruna itilmiş olan bilgilerin şuura hayal halinde tekrar gelmesidir, diyorlar.

Kaybolmuş, gündüz dibe saklanmış şeylerin yüzeye gelmesidir, diyorlar. Yani ille gündüz bir şey görülmüş olacak. Gece onlara bağımlı olarak onların dışarı çıkmasıyla bir şey görünecek. Her zaman öyle değil. Öyle olan da var ama bazen de manevî âlemlerden sana bir haber. Önemlidir. Çok önemlidir.

Bizim tasavvuf büyüklerimiz, şeyhlerimiz bize tavsiye ediyor ki: "Size birisi bir rüya anlatırsa tabirini söylemeyin. Susun." Müritlere de mesela Gümüşhaneli hocamızın orada bir kitaplar açtık. Orada da öyle. Müritlere de rüyalara pek önem vermeyin, diyor. Rüyanın önemsiz olduğundan değil.

Adam kendisini havada uçuyor görür de kibirlenir diye. Yani mürit sonra başlar konuşmaya. "Ben şunu da gördüm, bunu da gördüm. Dün de cennete gittik. Oralarda doluştık." filan diye. Şeytan bazen oralardan aldatmaya kalkar, müridi. Mesela rüyamda gördüm ki bundan sonra sabah namazlarını saat onda kıl. Ha, seni kör şeytan seni. Bak nasıl vaktinden kaydırmak istiyor.

d. Abdulkadir Geylani Hazretlerinin Şeytani Rüyası

Emredilen şey Kur'an'a, hadise aykırıysa hemen şeytanî olduğu anlaşılıyor. Bak şeytana. Neler neler şey yapıyor. Hatta Abdulkâdir-i Geylânî Efendimiz için anlatırlar. *Kadesallahu sırrahul aziz*. Öyle gözünü kapatmış, tesbih çekerken. Böyle bir ses geliyor, kendisine.

“Ey Abdulkadir. Ben senden hoşnutum. Razıyım, senden. Senin ibadet etme mükellefiyetini kaldırdım. Sen ibadet etmeyebilirsin. Olgun oldun. Yetiştin. Kâmil şeyh oldun.” diye bir ışık ve bir ses duyuyor. Şöyle bir düşünmüş. “Seni şeytan seni, defol.” demiş.

Hemen kaybolmuş. Sonra gene böyle gözleri kapalıyken şeytanı görmüş, bu sefer. Şeytan böyle sırtarak ona yılışarak demiş ki:

“Yâ Abdulkâdir. Geçen ben sana seni aldatmak için geldim. Sen olgun adam oldun, çok yükseldin; bu ibadetler ham insanlar olgunlaşsın filan diyerdir. Sen kâmil insan oldun. İbadetler çok önemli değil. Kılmasan da olur, filan dediğim zaman benim şeytan olduğumu nerden anladın? diye sormuş. Hem de demiş ki:

Ben böyle tam bu pozisyonda, bu durumda ne kadar insan aldattım, demiş.

Sen niye aldanmadın?

Demiş ki: “Peygamber Efendimiz insanların en olgunuydu. Âhir ömrüne kadar namaz kılmadı mı?”

Sünnet-i seniyyeyi bilmekten kurtuluyor. İbadetler insanı olgunlaştırmak için. Tamam doğru. Yanlış değil. İbadetler insanı olgunlaştırmak içindir ama ibadetler ömür boyudur.

Namaz nimet. Namaz büyük, mü'minin miracı.

Namazı bırakmak ister mi insan? Demek ki namazı bırakılacak bir yük gibi görüyor ve gösteriyor şeytanca. Namaz güzel bir şey.

Artık bundan sonra baklava börek yeme denir mi?

Kaymaklı kadayıf yeme denir mi?

Güzel bir şey. "Evladım bırak, o duvardaki kireçleri yeme. Yerden kum alma." Tamam, bunu de. Ama güzel şeyleri yeme denmez ki. Namaz çirkin, kötü bir şey değil ki artık sana o mükellefiyet yok. Mükellefiyet ama tatlı bir mükellefiyet.

Büyük bir devlet. Cenâb-ı Hak huzuruna kabul ediyor. Gel bakalım. Açtım sana kapıları, gel huzuruma, diyor.

Ondan vaz geçer mi insan?

Mecbur olmasa bile. Farz olmasa keyfî olsa bile. Yine kılması lazım mü'minin. Seve rek. Aranması lazım. Vesile araması lazım. Şu kapı açılrsa da bir divân-ı ilâhîye girsem demesi lazım. İşin doğrusu bu.

el-Fâtiha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

22 Şa'bân 1420 / 30.11.1999

Avustralya

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

